

Ummæli

Hans Tórgarð leitaði inn í sál listamansins:

Fann Gogh við löttum og brúsandi penslastrokum

Mikukvöldið framfórði Hans Tórgarð einmansleikin Lívstrá. Ein leikur um listamanninn Vincent van Gogh og lív og lagnu hansara. Hans Tórgarð fékk Gamla Meiaríð at minka. Stóri salurinn hvarv, og eftir var bert hugaheimurinn hjá van Gogh. Hann leitaði og eg haldi hann fann Gogh

Einmansleikur; Lívstrá
Leikari, hövundur; Hans Tórgarð
Leikstjórn; Katarína Nolsæ

Týðing; Axel Tórgarð
Fyrising; Gríma, Elsa J. Högenni
Ljós; Niels Nielsen, Máf

DAGFINN OLSEN

Hans hefur sjálfur skrifað leikin, sum uppgávu í samband við sjónleikauðbúgving sína í Finnlandi. Tessvegna hefur pápi Hans, framúrskarandi týðarin, Axel Tórgarð, umsett leikin úr svenskum.

Óg væl er skrivað og væl er týtt. Læt meg siga tað beinanvegin, uttan at taka munnin ov fullan.

Tað var sannur dāmur, sonn atmosfera, frá fyrstu stund. Tá vit trinu innar í salin á gamla Meiaríð, sat Hans og teknaði framanfyri einum spegli, sjálvsmynd.

Haldi meg vita, at í filmslist er hetta, at síggja persón tvær ferðir, veruliga og sum spegilsmynd, eitt slag av myndamáli. Tekin um, at persónurin er í tvíningum. Frálík byrjan upp á leik, ið botnar í sálarstöðu listamansins.

Vincent ella Hans

Innkomin ívaðist ein. Var tað Vincent Van Gogh, ið har sat. Við sínum heldur bleika dæmi, fólga eygnabrá og reyðliga hárunum og skegginum, kundi ein lættliga farið skeivur av Hans og Vincent, visti ein ikki betur.

Har sat hann, Vincent van Gogh, og teknaði eina sjálvsmynd, meðan fólk leitaði sær sess, sum fuglur á rók. Eini 8 - 10 røðir av stólum, fremsta rað lægst, aftasta hægst.

Fólk setti seg til rættis og spenningurin, forvitnið, var longu vakt.

Óg Hans rúnarabant frá fyrstu stund. Sera skiftandi

hugløg, stemmningar, rørlur, sinnisrørlur, persónar. Hann fórð fjøldina djúpt inn í heim listamálarans.

Margarinabrickin gjørdist henda klokutíman ein alheimur fyri seg. Ein málningur, málaður av orðum og rørlum. Óg ikki minst; støðgum ella pausum.

Eru øll svøk?

Tá Hans tíðliga í leikinum tók ovurstóra spegilin, setti hann framanfyri fjøldina, so vit sóu okkum sjálvi, Axel Tórgarð á fremstu røð, Vincent van Gogh alla staðni, bæði við síðuna av og í spegilinum, tá var tað, sum misti ein síðsta takid í fastari grund.

Hasin maðurin er svakur, hasin er hetta og hasin er hetta, kunngjørdi og peikaði van Gogh, so tú visti ikki, hvat tú reiðiliga skuldi halda, hvussu tú skuldi rea-

gera elle vera. Tí hvør er normal?

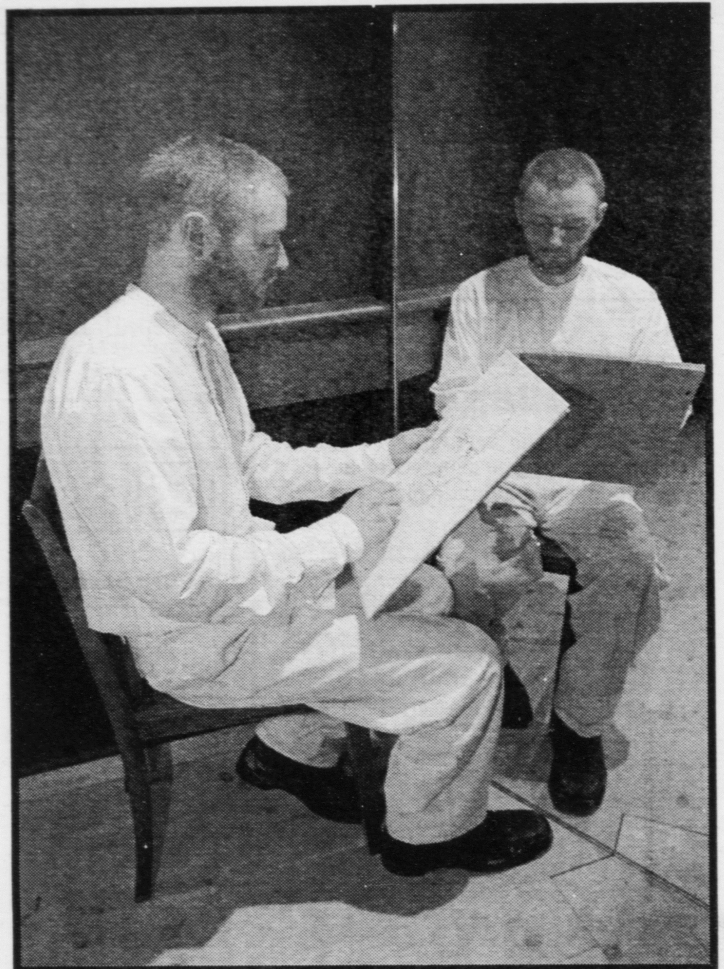
Var van Gogh svakari enn onnur, bert tí hann skar annað oyra av sær?

Tað finnast fólk, sum meira ella minni við vilja bróta sær armar og bein og liðir í heilum, eru øll tey so eisini svøk?, spyr van Gogh í leikinum.

(Kanska aktuelt, nú froyingar í hópatal um ólav-søkuna hava stoytt seg út einum palli í 30 metra hædd, við gummibandi um kroppin).

Fleiri leiklutir

Hans kemur sera væl frá at spæla fleiri leiklutir. Hetta er serstakt upplivsi, tí á ein lögnað hátt, um tað kann sigast so, megna hann at bergtaka okkum so, at vit liva okkum inn í leikin. Honum nýtist ikki at gera so ógíluga nógv burtúr utt-

aru umstøðunum. Áskoðarin er líkasum beinanvegin við, tá van Gogh í síni sváru neyð, sínum einsemi, samrøður við beiggan, pápan ella læknan.

Óg ein er ongantíð í iva, nær van Gogh sjálfur talar og nær hann í djúpa einsemi sínum ímyndar sær at vera beiggin ella pápin ella læknan.

Pápin, ið skeldar. Beiggin, ið vil honum tað besta. Læknin, tann hástóri.

Hetta megna Hans Tórgarð til fulnar at fáa okkum at skilja, har er eingin iva. Vit fáa slíkt innlit í støduna hjá listamanninum, at vit onga løtu ívast í, hvar hann

er staddur. Ella hvønn hann prátar við. Ella hvør prátar við hann.

Heilt menniskja

Vit halda við van Gogh, tí hann er kanska ikki so svakur, hóast honum væntar annað oyra. Hann roynir bert at mála vakurlleika, fáa náttúruna at tala. At flyta hana yvir á hvítu flatuna. Ikki sum neyve endurgeving, men sum sjálvstøðug, livandi mynd. Tí hvat ger tað, um tað ikki líkist heilt neyvt, um myndin sigur tað sama, sum náttúran?

Óg kanska er spurningurin, hvør í veruleikanum er eitt heilt menniskja. Listamálarin, ið manglar annað oyra?

Eru tygum eitt heilt menniskja?, tygum mangla ongan líkamslut, spyr van Gogh læknan, meðan hann hyggur kannandi upp og niður at ímyndaða læknanum.

Sum sagt verður í leikskránni: »Okkurt er skeivt, tá listamaðurin verður meira áhugaverður, enn verkið«.

Ein heild av støðgum – pausum

Eingin ívaðist í, tá stívliga ein klokutími var farin, at vit mikukvöldið høvdu verið vitni til ein sera heilan leik, eina heild.

Eitt einmans avrik. Hans Tórgarð fékk Gamla Meia-

ríð at minka. Stóri salurinn hvarv, og eftir var bert hugaheimurinn hjá van Gogh.

Ein samansjóðað heild. Samansjóðað av pausum, støðgum. Júst støðgirnir, har einki hendi, høvdu stóra ávirkan, eftir mínum tykki. Tí í veruleikanum hendi ikki púra einki. Áskoðarin sat sum á nálum, og bíðaði, til Hans, ella Vincent, hvør teirra tað nú var, skuldi fara víðari í leikgongdina.

Samstundis gekk leikurin víðari í huganum á øllum 75 áskoðarum, sum sodnaðu leikin í nøkur sekund, ið kendust sum ár. Góð ár. Sum sera góð og spennandi ár, tá tey vóru farin fram við og leikurin helt fram.

Í leysum lofti

At soleiðis kunna rúnarbinda líka væl við ongum, við pausum, sum við orðum, tað hefur altíð hugtikið meg.

At kunnu halda fjøldini sveimandi í leysum lofti, við pausum, støðgum. Tað má vera leiklist, tá hon er best!

Saman við Hans Tórgarð leitaðu vit. Hans leitaði við löttum og brúsandi penslastrokum, um hann kundi mála okkum myndina av listamanninum.

Hann leitaði og eg haldi hann fann Gogh.

Framúr avrik!

